

Tisková zpráva

Nový typ koronaviru – očkování a testování – listopad/prosinec 2021

- ⊙ Ochotu nechat se naočkovat proti onemocnění COVID-19 vyjádřila v našem průzkumu více než desetina (12 %) dotázaných občanů, negativní postoj zaujala více než pětina (21 %) a necelé dvě třetiny (63 %) oslovených měly v době konání výzkumu za sebou alespoň první dávku očkování. Zbývá 4 % občanů pak stále váhají.
- ⊙ Respondenti, kteří se chtějí nechat očkovat, případně už naočkovaní jsou, jako nejčastější důvod svého rozhodnutí uváděli, že chtějí zůstat zdraví, ochránit se před onemocněním COVID-19, z něhož mají obavy, nebo že chtějí zamezit závažnému průběhu tohoto onemocnění.
- ⊙ Dotázaní, kteří se podle svých slov očkovat proti onemocnění COVID-19 nechtějí, jako nejčastější důvod uváděli nedůvěru k účinnosti vakcíny a k tomu, že očkování funguje nebo nedůvěru k očkování jako takovému či nedůvěru obecně (bez bližší specifikace).
- ⊙ Hodnocení dosavadního průběhu očkování bylo na přelomu listopadu a prosince 2021 poměrně nejednoznačné, když za dobrý ho označily necelé dvě pětiny (37 %) populace, podle asi třetiny (34 %) je to „tak napůl“ a pětina (20 %) ho hodnotí negativně. Zbývajících 9 % dotázaných nevědělo, jak průběh očkování zhodnotit.
- ⊙ Téměř čtyři pětiny české veřejnosti (79 %) se na přelomu listopadu a prosince 2021 domnívaly, že testování by mělo zůstat i nadále pro všechny občany hrazené ze zdravotního pojištění.

Zpracovala:

Naděžda Čadová

Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.

Tel.: 210 310 588; e-mail: nadezda.cadova@soc.cas.cz

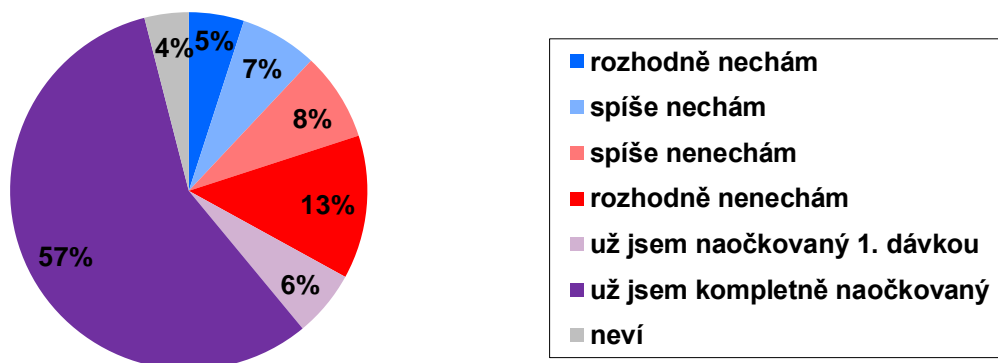
Centrum pro výzkum veřejného mínění se ve svém výzkumu realizovaném v druhé polovině listopadu a první polovině prosince 2021 zaměřilo na koronavirovou krizi a zkušenosti občanů s ní. Podrobněji jsme se tentokrát podívali na postoje veřejnosti k očkování proti onemocnění COVID-19 a k testování na tuto nemoc.

Ve výzkumu jsme všechny respondenty informovali, že v České republice byly schváleny očkovací látky proti onemocnění COVID-19 a očkování je pro všechny občany ČR dobrovolné a zdarma. Následně jsme respondentům položili otázku, zda se oni osobně nechají nebo již nechali proti onemocnění COVID-19 očkovat.¹ Výsledky zachycuje graf 1.

Ochotu nechat se naočkovat proti onemocnění COVID-19 vyjádřila v našem průzkumu více než desetina (12 %) dotázaných občanů, v tom 5 % uvedlo, že se „rozhodně nechá“ naočkovat a 7 %, že se „spíše nechá“. Negativní postoj k očkování zaujala více než pětina (21 %) oslovených, když 8 % se dle svých slov očkovat „spíše nenechá“ a 13 % „rozhodně nenechá“. Alespoň první dávku očkování měly v době konání výzkumu za sebou necelé dvě třetiny (63 %) oslovených. Zbývá 4 % občanů pak stále váhají.

¹ Znění otázky: V České republice byly schváleny očkovací látky proti onemocnění COVID-19 způsobené novým typem koronaviru SARS-CoV-2 a začalo očkování, které je pro všechny občany ČR dobrovolné a zdarma. Necháte se Vy osobně proti onemocnění COVID-19 očkovat? Možnosti odpovědí: rozhodně necháte, spíše necháte, spíše nenecháte, rozhodně nenecháte, už jste naočkovaný, ale jen 1. dávkou, už jste kompletně naočkovaný (obě dávky u dvoudávkové vakcíny, nebo jedna dávka u jednodávkové vakcíny)

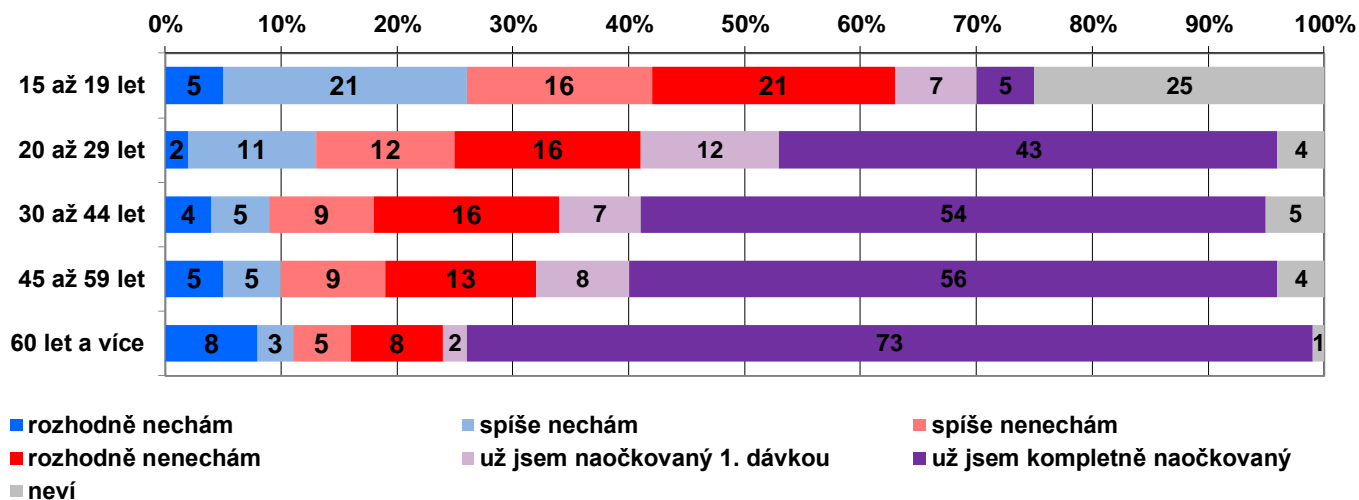
Graf 1: Necháte se očkovat proti onemocnění COVID-19? (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 13. 11. - 27. 12. 2021, 874 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Výrazné rozdíly v postojích k očkování byly zjištěny z hlediska věku (viz graf 2). Ve věkové skupině nad 60 let jsou tři čtvrtiny (75 %) lidí již naočkovaný alespoň první dávkou, více než desetina (11 %) se očkovat chce a další více než desetina (13 %) naopak očkování odmítá. Pouze 1 % lidí nad 60 let zatím není rozhodnuto, zda se nechat nebo nenechat naočkovat proti onemocnění COVID-19. Mezi respondenty ve věku 45 až 59 let již alespoň první dávkou obdržely necelé dvě třetiny (64 %) lidí, zájem o očkování projevuje desetina (10 %), naopak necelá čtvrtina (22 %) ho odmítá a 4 % zatím váhají. Z lidí ve věku 30 až 44 let jsou naočkovaný asi tři pětiny (61 %), asi desetina (9 %) se naočkovat chce, čtvrtina (25 %) se naočkovat nechce a 5 % se zatím nerozhodlo. Mezi lidmi od 20 do 29 let je naočkovaná aspoň první dávkou více než polovina (55 %), více než desetina (13 %) se naočkovat chce a více než čtvrtina (28 %) očkování odmítá. Podíl nerozhodnutých je srovnatelný jako ve starších věkových kategoriích (4 %). V nejmladší generaci od 15 do 19 let je již naočkovaná jen o málo více než desetina lidí (12 %), více než čtvrtina (26 %) se chce nechat očkovat, více než třetina (37 %) o očkování zájem nemá a čtvrtina (25 %) zatím neví.

Graf 2: Ochota nechat se očkovat proti onemocnění COVID-19 dle věku (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 13. 11. - 27. 12. 2021, 874 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 1 nabízí časové srovnání s předchozími výzkumy, v únoru a v dubnu 2021 ovšem dotázaní, kteří již očkováním prošli, měli možnost zvolit pouze variantu „už jsem naočkovaný“ bez rozlišení toho, zda byla dotyčnému podána první dávka vakcíny, nebo obě. Vzhledem k tomu, že ve speciálních výzkumech z únoru a dubna 2021 byli dotazováni pouze lidé ve věku od 18 let výše, a jak je patrné i z předchozího grafu, nejmladší věková skupina je v tomto ohledu dosti specifická, jsou i zde v tabulce s časovým srovnáním zachyceni u aktuálního výzkumu pouze respondenti starší 18 let (N = 829).

Tabulka 1: Ochota nechat se očkovat proti onemocnění COVID-19 – časové srovnání (v %)

	2/21	4/21	6/21	7/21	11-12/21
rozhodně nechám	39	38	20	9	5
spíše nechám	20	21	15	12	6
spíše nenechám	17	14	13	10	8
rozhodně nenechám	16	12	9	14	13
už jsem naočkovaný 1. dávkou	1*	10*	17	17	6
už jsem kompletně naočkovaný	-	-	20	35	59
neví	7	5	6	3	3

*Poznámka: Ve výzkumu v únoru a dubnu 2021 byla formulace „už jsem naočkovaný“ bez rozlišení, zda jde o očkování první nebo druhou dávkou.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost a Naše společnost – speciál, respondenti starší 18 let.

V únoru 2021 byly k očkování ochotny, nebo již naočkované tři pětiny (60 %) lidí, přibližně třetina (33 %) očkování rozhodně či spíše odmítala a 7 % váhalo. V dubnu 2021 ochota k očkování vzrostla, když ti, kteří vyjádřili ochotu nechat se naočkovat, nebo již očkovaním prošli, tvořili 69 % všech dotázaných, odmítání očkování uvedla více než čtvrtina (26 %) a dvacetina (5 %) se dosud nerozhodla. V červnovém výzkumu tvořili ti, kteří očkování již absolvovali, spolu s těmi, kteří o něj mají zájem, skoro tři čtvrtiny (72 %), což je výsledek statisticky srovnatelný s dubnovým výzkumem. Odmítnutí očkování uvedlo 22 % oslovených, což je o 4 procentních body méně, než v předchozím výzkumu, a 6 % dosud nevědělo, jak se rozhodnout. Výsledky červencového výzkumu pak byly s tím předchozím statisticky srovnatelné. Výzkum z přelomu listopadu a prosince 2021 zaznamenal v populaci nad 18 let již více než tři čtvrtiny (76 %) respondentů naočkovaných alespoň první dávkou, nebo k očkování ochotných, což je oproti červenci 2021 nárůst o 4 procentní body. Podíl odpůrců mírně poklesl, rozdíl je ovšem na hraně statistické chyby a od června se tak setrvale pohybuje v úrovni jedné pětiny až jedné čtvrtiny populace.

Všech respondentů jsme se dále zeptali, jaký je hlavní důvod jejich stanoviska k očkování proti onemocnění COVID-19. Pokud se chtějí nechat naočkovat, tak z jakého důvodu, a pokud se očkovat nechtějí, tak proč.² V tomto případě se jednalo o otevřenou otázku, tj. bez nabídky odpovědí, takže respondenti mohli spontánně uvádět vlastní důvody. Odpovědi respondentů byly následně rozděleny do jednotlivých kategorií a výsledky zachycují tabulky 2 a 3.

Respondenti, kteří se chtějí nechat očkovat, případně už naočkovaní jsou, jako nejčastější důvod svého rozhodnutí uváděli, že chtějí zůstat zdraví, ochránit se před onemocněním COVID-19, z něhož mají obavy, nebo že chtějí zamezit závažnému průběhu tohoto onemocnění (48 %). Dalšími poměrně často uváděnými důvody byly snaha ochránit své okolí, své blízké a možnost stýkat se s rodinou a také možnost žít život bez omezení a využívat výhod pro očkované. Necelá desetina oslovených pak uvedla, že obecně očkování důvěřují a věří v účinnost vakcín, nebo že důvodem bylo jejich zaměstnání. Část oslovených také jako hlavní důvod zmínila, že dala na doporučení někoho jiného (vlády, svých blízkých, lékaře apod.), že podleli tlaku, který byl na neočkované vyvíjen, že byli k očkování donuceni nebo že chtěli přispět ke kolektivní imunitě a vymýcení nemoci. Poměrně málo frekventovaně pak respondenti jako důvod zmiňovali vyšší věk, snahu vrátit se k normálu nebo možnost cestovat.

² Znění otevřené otázky: „Ať už je Váš postoj k očkování proti onemocnění COVID-19 jakýkoliv, jaký je jeho hlavní důvod? Pokud byste se očkovat nechal, tak proč? Pokud byste se naopak očkovat nenechal, tak proč?“

Tabulka 2: Důvody pro očkování (v %)

Zůstat zdraví, obava z nemoci, těžkého průběhu	48
Ochrana svých blízkých, svého okolí, možnost setkávat se s rodinou	10
Život bez omezení – výhody pro očkované	9
Důvěra k očkování (obecně), důvěra, že očkování funguje	8
Zaměstnání	5
Doporučení (vlády, lékařů, rodiny)	3
Byl donucen, tlak na neočkované, není jiná možnost	3
Vymýcení nemoci, zastavení jejího šíření, kolektivní imunita	3
Vyšší věk	1
Návrat k normálu	1
Možnost cestovat	1
Jiná odpověď	7
Neví	1
CELKEM	100

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 29. 5. - 13. 6. 2021, 651 respondentů starších 15 let, kteří se chtějí nechat naočkovat, nebo už jsou naočkovaní, osobní rozhovor.

Tabulka 3: Důvody proti očkování (v %)

Nevěří, že očkování je účinné, vakcína nefunguje	21
Nedůvěra (obecně), nedůvěra k očkování	18
Obava z vedlejších účinků, dlouhodobých následků	16
Vakcína není dostatečně otestovaná, byla vyvinuta příliš rychle	15
Jsem zdravý, důvěřuji své imunitě, nebojím se nemoci	7
Jsem svobodný, nikdo mě nemůže nutit, nelíbí se mi propagace a vyhrožování	6
Kontraindikace, jiné nemoci	3
Nemá to cenu, je to zbytečné, není důvod se očkovat	3
Nemoc prodělal, má imunitu, protilátky	2
Nedůvěra ke schváleným vakcínám	1
Jiná odpověď	8
CELKEM	100

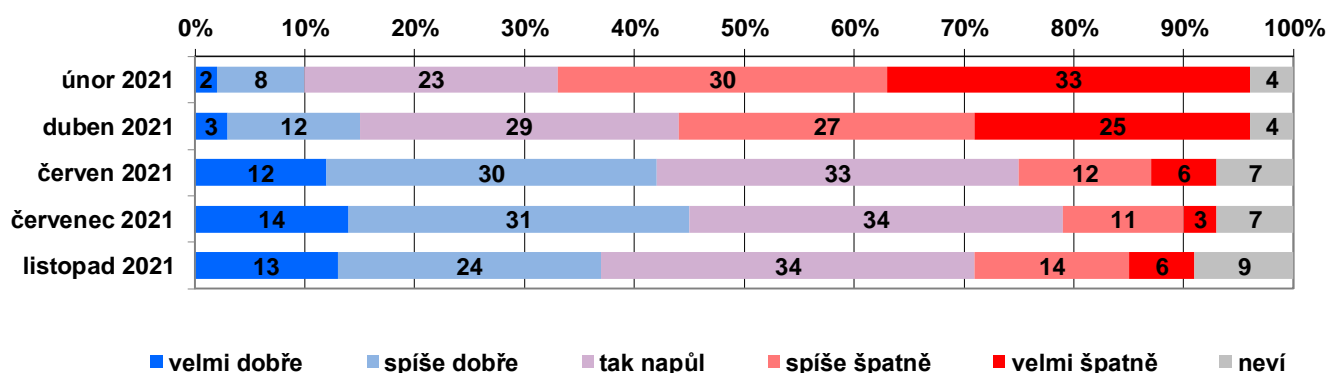
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 29. 5. - 13. 6. 2021, 172 respondentů starších 15 let, kteří se nechtějí nechat naočkovat, osobní rozhovor.

Dotázaní, kteří se podle svých slov očkovat proti onemocnění COVID-19 nechtějí, jako nejčastější důvod uváděli, nedůvěru k účinnosti vakcíny a k tomu, že očkování funguje (21 %) nebo nedůvěru obecně (bez bližší specifikace) a nedůvěru k očkování jako takovému (18 %). Více než desetina dotázaných, kteří se proti onemocnění COVID-19 očkovat nechtějí, jako důvod zmínila, že mají obavy z vedlejších účinků očkování nebo dlouhodobých následků, které by pro ně očkování mohlo mít (16 %) a že vakcína byla vyvinuta příliš rychle a není tak dostatečně otestovaná (15 %). Necelá desetina oslovených pak uvedla, že jsou zdraví a důvěřují své imunitě, že případnou nemoc zvládne a že z onemocnění COVID-19 proto nemají strach, nebo že se jim nelíbí tlak na neočkované a že jsou svobodní a k očkování je nikdo nemůže nutit. Dalšími poměrně frekventovanými důvody bylo, že respondent má další nemoci, kvůli kterým pro něj očkování není vhodné, že to považuje za zbytečné a k očkování nevidí důvod, že nemoc prodělal a má proti ní protilátky, nebo že nedůvěřuje schváleným vakcínám.

Všechny respondenty jsme dále požádali o hodnocení dosavadního průběhu očkování proti onemocnění COVID-19, tedy jeho organizaci, rychlost, dostupnost potřebných informací apod.³ Výsledky zachycuje graf 3.

³ Znění otázky: „Jak byste celkově hodnotil dosavadní průběh očkování proti onemocnění COVID-19, tedy jeho organizaci, rychlost, dostupnost potřebných informací apod. Probíhá toto očkování podle Vás.“ Možnosti odpovědí: velmi dobře, spíše dobře, tak napůl, spíše špatně, velmi špatně, neví.

Graf 3: Hodnocení dosavadního průběhu očkování (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost a Naše společnost – speciál.

Hodnocení dosavadního průběhu očkování bylo na přelomu listopadu a prosince 2021 poměrně nejednoznačné, když za dobrý ho označily necelé dvě pětiny (37 %) populace (podle 13 % je „velmi dobrý“ a podle 24 % „spíše dobrý“), podle asi třetiny (34 %) je to „tak napůl“, a pětina (20 %) ho hodnotí negativně (podle 14 % je „spíše špatný“ a podle 6 % „velmi špatný“). Zbývajících 9 % dotázaných nevědělo, jak průběh očkování zhodnotit, a zvolilo možnost „nevím“.

Stejná otázka byla respondentům poprvé položena v únoru 2021, kdy byla česká veřejnost k dosavadnímu průběhu očkování velmi kritická, do dubna 2021 se hodnocení mírně zlepšilo, i když to negativní stále výrazně převažovalo. Zlom pak nastal v červnu 2021, kdy podíl pozitivního hodnocení výrazně převažoval, což dále potvrdil i výzkum z července 2021. V aktuálním výzkumu byli respondenti oproti červenci o něco kritičtější, když podíl příznivého hodnocení poklesl o 8 procentních bodů a naopak podíl toho negativního o 6 procentních bodů vzrostl.

Kladné hodnocení dosavadního průběhu očkování se častěji objevilo u lidí, kteří se o situaci kolem šíření koronaviru „velmi zajímají“, u respondentů starších 60 let, u těch, kteří jsou již kompletně naočkovaní, a u těch, kteří důvěřují vládě i prezidentovi. Naopak kriticky se k němu staví především ti, kteří se očkovat „rozhodně nechtějí“, a o situaci kolem šíření koronaviru se „spíše nezajímají“.

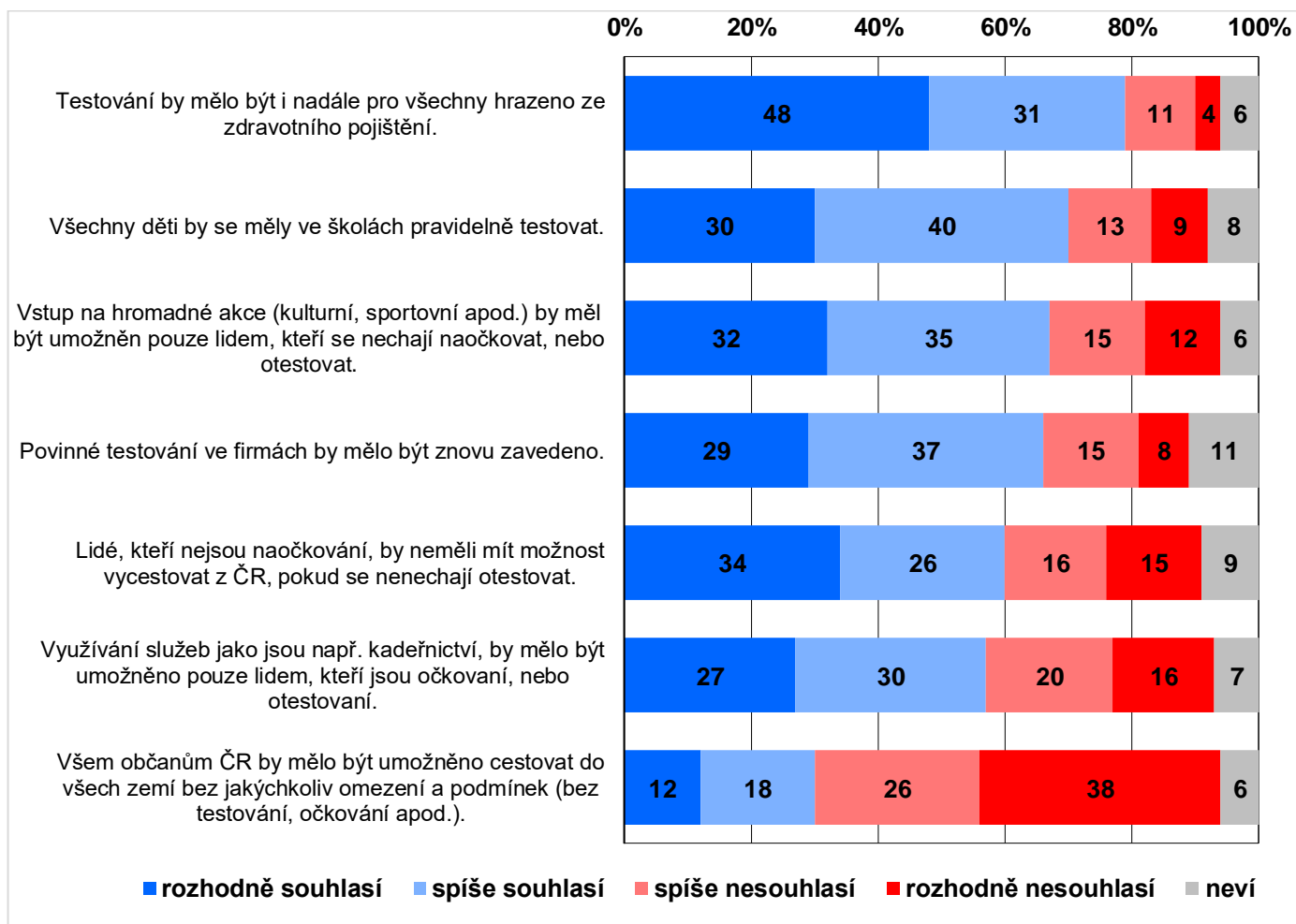
Ve výzkumu jsme se dále zajímali o postoje občanů k některým otázkám spojeným s očkováním a testováním, které jsme mapovali prostřednictvím sedmi výroků, s nimiž dotázaní vyjadřovali svůj souhlas, nebo nesouhlas.⁴ Výsledky zachycuje graf 4.

Téměř čtyři pětiny české veřejnosti (79 %) se na přelomu listopadu a prosince 2021 domnívaly, že testování by mělo zůstat i nadále pro všechny občany hrazené ze zdravotního pojištění, 15 % mělo názor opačný a 6 % zvolilo variantu „nevím“. Vysokou podporu veřejnosti pak mělo rovněž testování ve školách, s nímž souhlasilo sedm desetin oslovených (70 %), proti byla o málo více než pětina (22 %) a 8 % nevědělo, jak se rozhodnout. Přibližně dvě třetiny oslovených souhlasily rovněž s tím, aby vstup na hromadné akce byl umožněn pouze lidem, kteří se nechají naočkovat nebo otestovat (67 %) a rovněž se znovuzavedením povinného testování ve firmách (66 %). Přibližně tři pětiny českých občanů (60 %) se na přelomu listopadu a prosince rovněž domnívali, že lidé, kteří nejsou naočkovaní, by neměli mít možnost vycestovat z České republiky, pokud se nenechají otestovat, a že využívání služeb jako jsou například kadeřnictví, by mělo být umožněno pouze lidem, kteří jsou očkováni nebo otestováni (57 %), přičemž nesouhlas s takovým postupem vyslovila v obou případech přibližně třetina veřejnosti (31 %, respektive 36 %).

K naprostému uvolnění cestování, tedy že by měli mít všichni čeští občané možnost vycestovat do jakékoliv země zcela bez omezení a podmínek (bez testování, očkování apod.), se lidé stavěli značně odmítavě, když pro volné cestování se vyslovily tři desetiny (30 %) dotázaných, téměř dvě třetiny (64 %) byly proti.

⁴ Znění otázky: Nyní Vám přečtu některé výroky, které se týkají očkování a testování na COVID-19, a Vy mi, prosím, řekněte, zda s nimi souhlasíte, nebo nesouhlasíte. Výroky viz graf 4. Nabídka odpovědí: rozhodně souhlasím, spíše souhlasím, spíše nesouhlasím, rozhodně nesouhlasím.

Graf 4: Souhlas/nesouhlas s výroky o testování na COVID-19 (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Naše společnost, 13. 11. - 27. 12. 2021, 874 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Technické parametry výzkumu

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v21-11</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>13. 11. – 27. 12. 2021</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Vážení dat:</i>	<i>Vzdělání X NUTS 2, věk X NUTS 2, pohlaví X kraj, velikost místa bydliště X věk, vzdělání X věk</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr a vážení dat:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>874</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>105</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace dotazování CAPI a PAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Kód tiskové zprávy:</i>	<i>oz220131</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OZ.61, OZ.62, OZ.63, OZ.71</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>1.února 2022</i>
<i>Zpracovala:</i>	<i>Naděžda Čadová</i>

Slovníček pojmů:

Kvótní výběr – napodobuje strukturu základního souboru (u nás je to obyvatelstvo České republiky starší 15 let) pomocí nastavení velikosti vybraných parametrů, tzv. kvót. Jinými slovy kvótní výběr je založen na stejném procentuálním zastoupení vybraných vlastností. Pro tvorbu kvót používáme údaje z Českého statistického úřadu. V našich výzkumech jsou stanoveny kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, region a velikost obce. Vzorek je tedy vybrán tak, aby procentuální podíl např. mužů a žen ve vzorku odpovídal procentuálnímu podílu mužů a žen v každém kraji ČR. Podobně je zachován procentuální podíl obyvatel jednotlivých krajů ČR, občanů různých věkových kategorií, lidí s různým stupněm dosaženého vzdělání a z různě velkých obcí.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v. v. i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.]
